SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/384
Dok.nr:	24/16475
Arkiv:	FE-130
Saksbehandler:	Oddbjørg Birkelid
Dato:	24.05.2024

Grunnavtale - tjenestesamarbeid i Vesterålen

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 083/24	Formannskapet	05.06.2024
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret stiller seg bak vedlagte forslag til grunnavtale mellom kommunene i Vesterålen.

Formannskapet behandling - 05.06.2024 - PS-083/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 083/24 VEDTAK:
Kommunestyret stiller seg bak vedlagte forslag til grunnavtale mellom kommunene i Vesterålen.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Høsten 2022 utlyste Statsforvalteren i Nordland skjønnsmidler med hovedprioritet til interkommunale samarbeid. Vesterålen søkte, og ble innvilget prosjektstøtte fra Statsforvalteren. Prosjektet fikk navnet «ILAG Tjenestesamarbeid».

Første prosjektår er gjennomført, og det er utarbeidet en rapport som ligger vedlagt saken. Det foreligger også et forslag til «Grunnavtale» som kommunene inviteres til å signere for å stadfeste at man har en intensjon i Vesterålen om mer, og revitalisert interkommunalt tjenestesamarbeid. Vesterålsrådet styrebehandlet avtalen 23. april 2024 og henstiller Kommunestyrene i Vesterålen til å stille seg bak vedlagte forslag til Grunnavtale.

FAKTA I SAKEN

Gjennom mange års samarbeid har Vesterålen høstet erfaringer på at samlet og felles innsats gir resultater. Videreutvikling av det interkommunale samarbeidet er viktig for også i fremtiden å løse felles utfordringer. En god intensjonsavtale mellom kommunene i Vesterålen kan være utgangspunktet for ei revitalisering av det interkommunale samarbeidet i Vesterålen.

Prosjektet ILAG Tjenestesamarbeid har et langsiktig perspektiv med mål om å etablere robuste og permanente interkommunale strukturer, som sikrer god og effektiv tjenesteproduksjon av høy kvalitet, og som kommer innbyggere og Vesterålssamfunnet til gode.

Prosjektansvar
Arbeidsutvalget i tidligere Vesterålen Regionråd fattet 7. desember 2022 følgende vedtak:

«Det fremmes en søknad til Statsforvalteren i Nordland om prosjektskjønnsmidler for å utvikle interkommunalt samarbeid i regionen. Ansvaret delegeres til kommunedirektørutvalget (KDU)»

Dette vedtaket dannet grunnlaget for oppstarten av prosjektet om videreutvikling av det interkommune samarbeidet i Vesterålen, som senere fikk navnet «ILAG Tjenestesamarbeid». Ansvaret for gjennomføring av første prosjektår ble delegert til KDU, representert ved kommunedirektør i Andøy kommune. EGGA utvikling ble høsten 2023 leid inn for å lede prosjektet ut første prosjektår. Ei prosjektgruppe bestående av representanter fra alle fem kommunene i Vesterålen og representant fra Vesterålsrådet har sammen med EGGA utvikling utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med prosjektet. Prosjektgruppen har hatt møter og treffpunkter med kommuner og interkommunale samarbeid i hele landet for å se og lære av andres løsninger. Også Vesterålens egne løsninger ligger til grunn for kunnskapsgrunnlaget som er laget etter første prosjektår.

Første prosjektår
Første år i prosjektet identifiserte 30 områder for samarbeid. En klar anbefaling fra andre regioner er å ikke iverksette arbeid med etablering av for mange nye tjenestesamarbeid samtidig. Kommunedirektørene i Vesterålen har samarbeidet om å prioritere noen områder for utredning i 2024. Anbefalingene man er kommet frem til er basert på blant annet: organisatorisk modenhet, utfordringsbildet, tjenestekvalitet og politiske signaler. De seks utpekte områdene er: innkjøp, interkommunalt plankontor, beredskap, tilsyn- og ulovlighetskontroll i byggesak og forurensning, arkiv og dokumentsenter, samt felles løsninger for utskrivningsklare pasienter.

Følgende anbefalinger er overlevert kommunene i Vesterålen etter første prosjektår:

- Grunnavtalen forankres og vedtas hos alle kommunene i samarbeidet.
- Prosjektet ILAG Tjenestesamarbeid videreføres, og det søkes videre prosjektstøtte gjennom ordningen skjønnsmidler hos Statsforvalteren i Nordland.
- Det bør utarbeides en prioritering av tjenesteområder som man ønsker å samarbeide om.
- Det bør spesifiseres hvordan nye tjenestesamarbeid løftes til nye nivå. Erfaringer fra andre regionale samarbeid har vist at det ikke er hensiktsmessig å iverksette for mange nye tjenestesamarbeid samtidig. Det anbefales at man hensyntar dette.
- IKT-samarbeid bør prioriteres.
- Forankring, kommunikasjon og dialog forblir det viktigste uansett valg av videre retning for interkommunalt samarbeid. Det må jobbes bevisst for å redusere risiko og jobbe med kjente suksessfaktorer.

Skjønnsmidler fra Statsforvalter må søkes på årlig, selv om prosjektperioden som er omsøkt er over 3 år. Prosjektgruppen sendte sammen med Andøy kommune inn søknad på år 2 av prosjektet innen søknadsfristen 29.februar. Forventet svar på søknad er i starten av mai.

Grunnavtalen

Statsforvalteren ønsker at kommunene vedtar og signerer en «Grunnavtale» om samarbeid mellom kommunene i Vesterålen. Avtalen er å regne som en kort intensjonsavtale som signaliserer at kommunene ønsker mer interkommunalt samarbeid. Avtalen forstås til å regulere overordnet innhold og formalia om tjenestesamarbeid. Prosjektgruppen har utformet et forslag til en Grunnavtale for tjenestesamarbeid i Vesterålen. Forslaget er laget med utgangspunkt i eksempler og erfaringer fra

lignende avtaler og samarbeid. Det har vært drøftet om grunnavtalen burde være detaljert eller mer kort og konkret.

Prosjektgruppen foreslår en kort og konkret grunnavtale, og at det lages egne avtaler for de tjenestene som skal samarbeides om. Grunnavtalen er å anse som et grunnlagsdokument.

Forankring av grunnavtalen er avgjørende for videre tjenestesamarbeid.

Kommunestyret vil holdes orientert om det videre arbeidet med «ILAG Tjenestesamarbeid» og vil inviteres til å ta del i dialog rundt nye og konkrete samarbeidsavtaler rundt tjenestesamarbeid når disse foreligger.

VURDERING
Det er av stor betydning at samarbeid om tjenester i Vesterålens kommuner er godt forankret, både politisk og administrativt. Administrasjonen vurderer det som viktig at kommunestyret stiller seg bak vedlagte grunnavtale slik at man kan gå i gang med prosjektår to med ytterligere konkretisering av nye samarbeidsområder.

Saksframstillingen er utarbeidet av Vesterålsrådet som et likeens beslutningsgrunnlag for alle vesterålskommunene. Oversendte dokumenter fra Vesterålsrådet er vedlagt; også de som går på ILAG-prosjektet og som ikke direkte gjelder herværende sak.

Vedlegg:
Grunnavtale ILAG Tjenestesamarbeid
Søknad om skjønnsmidler prosjektår 2
Rapport ILAG prosjektår1 31.01.24